

SPRÁVY

Prof. PhDr. Ing. Jozef KONÔPKA, CSc.
(18. 3. 1934 – 24. 3. 2020)

Slovenský profesor pedagogiky, ktorý zanechal po sebe stopu v oblasti vzdelávania stredných odborných škôl poľnohospodárskych, v oblasti ďalšieho vzdelávania dospelých a nakoniec v učiteľskej, didaktickej príprave na FiF UK v Bratislave, Prof. PhDr. Ing. Jozef Konôpka, CSc., navždy opustil svojich najbližších a pedagogickú obec 24.03.2020.

Narodil sa v obci Víglášká huta Kalinka, časť Podlysec. Ľudovú školu navštevoval v Kalinke, meštiansku školu vo Zvolenskej Slatine. Tam na podnet miestneho pána učiteľa Jasovského mu bolo ako úspešnému študentovi navrhnuté skrátenie štúdia. Jeho úspešnosť v učení sa a najmä v matematike si všimol aj ďalší pán učiteľ Magarda, ktorý mu pomohol v orientácii na ďalšie štúdium. V poľnohospodárskej orientácii ho podporovala aj jeho rodina maloroľníka, žijúca v skromných podmienkach.

Strednú odbornú poľnohospodársku školu (SOŠP) absolvoval v Leviciach. Okrem úspechov v štúdiu sa zaujímal o šport, ale najmä o hru na klavír a organ, v ktorom vynikal.

Vysokoškolské štúdium orientoval v nadväznosti na SOŠP. Študoval na Agronomickej fakulte VŠP v Nitre. Ako výborný študent poberal prospechové štipendium a od 4. ročníka pracoval na polovičný úväzok ako odborný asistent fakulty. Veľkou autoritou pre neho bol pán prof. Krajčovič. Popri štúdiu sa pán profesor realizoval aj v záujmoch ako hudobník vo folklórnom súbore Zobor, kde vykonával rolu primáša.

V živote pána prof. Konôpku boli podľa jeho slov „vzostupy a pády“. Tak to bolo pri nástupe do zamestnaní, ktoré boli sprevádzané v časoch bývalého režimu aj potrebami spoločenskými.

Jedným z pracovísk bol Pedagogický inštitút v Nitre, ktorý sa stal neskôr základom pre založenie Pedagogickej fakulty UKF v Nitre. Neskôr vyštudoval PF UKF v Nitre ako druhú vysokú školu, odbor pedagogika a pedagogická psychológia. Pôsobil na katedre prírodných vied a tiež sa venoval výskumu a najmä matematicko-štatistickému spracovaniu dát.

Ďalším jeho pracoviskom bolo Ministerstvo poľnohospodárstva, Oddelenie výskumu Inštitútu výchovy a vzdelávania poľnohospodárstva a výživy v Nitre. Tam sa profesionálne orientoval sa vzdelávanie a súčasne na tvorbu „Návrh koncepcie školstva pre agropotravinársky komplex“. Túto skúsenosť neskôr využil v činnosti komisie Ministerstva školstva pri tvorbe koncepcie učňovského školstva. Súčasne v tom období pracoval ako tajomník Vedeckej spoločnosti. V Nitre vykonal habilitačnú prednášku a stal sa docentom

v odbore pedagogika. Po rokoch práce musel z pracoviska po politických previerkach odísť za svoje ideologické presvedčenie nestotožňujúce sa s režimom spoločnosti. Mnohé roky nemohol publikovať a prednášať. To považoval pán profesor za veľkú nespravodlivosť vo svojom živote.

Dlhodobá orientácia na otázky stredných odborných škôl a ďalšieho vzdelávania ho priviedla na FiF UK do Bratislavy na Katedru pedagogiky. Tu bol zamestnaný za pôsobenia pána prof. Pšenáka a pani doc. Baďuríkovej. Bol prijatý ako docent pedagogiky, kde využil svoje skúsenosti z oblasti odborových didaktík a začal sa orientovať na prípravu budúcich učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov a to všeobecnou didaktikou a vo výskume na pedagogický experiment.

Na FiF UK v Bratislave pán profesor inauguroval a stal sa profesorom pedagogiky. Bol predsedom komisií pre ukončenie pedagogicko-psychologickej prípravy budúcich učiteľov, predsedom komisií šzs, PhD., habilitačných a inauguračných konaní.

Pán profesor spolupracoval aj so zahraničnými univerzitami, kde bol pozývaný ako expert na oblasť výchovy a vzdelávania. Napr. do Poľska, do Gdaňska, do Lodze, do Bulharska do Sofie a tiež do Maďarska. Súčasťou jeho vedecko-výskumnej činnosti boli jeho publikácie, monografie, či príručky pre vzdelávanie: „Pokusníctvo v školách“, „Metodológia výskumu“, „Ako písať záverečné práce“, „Prednáška pre lektorov“, „Kompendium pedagogiky“. Celé roky ho životom sprevádzala manželka Mária, stredoškolská učiteľka. Z manželstva pochádza jeho jediný syn Miroslav, stavbár, právnik, ale predovšetkým známy ako automobilový pretekár. Ten zase svojmu otcovi vniesol do života radosť dvomi vnučkami a dvomi vnukmi.

K špecifickým vlastnostiam pána profesora patrila láska k ľuďom, odvaha, ctížiadostivosť, prajnosť a žičlivosť nielen ku študentom, ale aj ku kolegom a k odborníkom celej pedagogickej obce. Tú prejavoval isté obdobie aj v Slovenskej pedagogickej spoločnosti, ktorú sa snažil zviditeľňovať organizovaním konferencií.

Zároveň bol dlhé roky členom vedeckých rád a odborových komisií pre PhD., na PF UK v Bratislave, PF UKF v Nitre, PF UMB v Banskej Bystrici. Časté oslavy Dňa učiteľov, ktoré organizoval vo svojom dome boli vždy sprevádzané jeho hrou na husliach, spevom, láskou k folklóru a pohostinnosťou. Súčasťou jeho vzťahu k hudbe a k hre na husliach bola jeho aktívna účasť primáša v Hudobnej skupine akademického maliara I. Laluhu, ktorá spríjemňovala mnohé chvíle na vernisáži výtvarného umenia výtvarníkom, sochárom a umelcom.

Pán profesor sa v priebehu profesionálneho života vykryštalizoval zo skromného, ale ctížiadostivého mladíka z pod Poľany, na prajného, úctivého a duchom bohatého človeka, znalca umenia, odborníka v oblasti výchovy a

vzdelávania. Preto ho v roku 2019 Európska akadémia vied a umení vyznamenala za rozvoj umenia v Slovenskej republike.

Posledné roky života rád trávil čas diskusnými stretnutiami s profesormi pedagogiky a psychológie a s ďalšími priateľmi a kolegami z pedagogickej obce, kde veľmi reálne diskutoval o školských otázkach.

Pedagogická obec, Katedra pedagogiky a andragogiky FiF UK v Bratislave, bývalí kolegovia sa spolu za účasti vedenia SPS SAV s ním rozlúčia po ukončení karantény spôsobenej COVID 19 pietnou spomienkou s najbližšou rodinou.

Pán profesor, spomíname s úctou a vďakou!

Zlatica Bakošová

